

Rapport

Datum: 5 oktober 2005

Rapportnummer: 2005/314

Klacht

Verzoeker klaagt er over dat:

- de Algemene Inlichtingen- en Veiligheidsdienst (AIVD) geen enkele actie wil ondernemen om hem bescherming te bieden tegen aanslagen door organisatie A;
- zijn voormalige contactpersoon bij de AIVD zich inmengt in zijn persoonlijke leven, waardoor hij wordt belemmerd bij het vinden van een nieuwe baan, woning etc. Volgens verzoeker is deze medewerker erop uit hem psychisch kapot te maken;
- het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties zijn hierover op 12 juli 2004 ingediende klacht pas op 1 december 2004 heeft afgehandeld, ondanks het feit dat hij verzocht heeft om een spoedige afhandeling van zijn klacht omdat naar zijn mening zijn leven gevaar loopt.

Beoordeling

I. Ten aanzien van de Algemene Inlichtingen- en Veiligheidsdienst

1. Verzoeker klaagt er over dat de Algemene Inlichtingen- en Veiligheidsdienst (AIVD) geen enkele actie wil ondernemen om hem bescherming te bieden tegen aanslagen door de (organisatie A; N.o.).
2. Volgens verzoeker is hij medio augustus 2002 voor de AIVD gaan werken, nadat hij hiervoor door een contactpersoon van de AIVD was benaderd. Verzoeker leverde bepaalde informatie van organisatie A aan zijn contactpersonen bij de AIVD in ruil voor vergoedingen. In februari 2004 had verzoeker aan zijn contactpersonen bij de AIVD meegedeeld dat hij deze informatie niet langer wilde leveren. Verzoeker had van personen binnen organisatie A vernomen dat zij op de hoogte waren van het feit dat hij bepaalde diensten aan de AIVD leverde. Ook had hij de waarschuwing gekregen dat hij moest oppassen, aldus verzoeker.
3. Sindsdien voelt verzoeker zich niet veilig en vreest hij voor zijn leven en voor het leven van zijn echtgenote die in het buitenland woont. Volgens verzoeker is het niet onwaarschijnlijk dat er inmiddels mensen van organisatie A zijn ingeschakeld om hem te doden. Zo was op de snelweg door een auto met een Belgisch kenteken getracht hem van de weg te rijden en was hij op een ander moment beschoten tijdens het besturen van zijn auto.
4. Gelet op het vorenstaande leeft verzoeker in grote angst en wil hij dat de AIVD een veilig verblijf voor hem en voor zijn echtgenote buiten de Benelux regelt. Hij kan zich er dan ook niet mee verenigen dat de AIVD hiertoe geen enkele actie wil ondernemen.

5. Naar aanleiding van de door verzoeker op 9 augustus 2004 bij de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties ingediende klacht over de handelwijze van de AIVD heeft de minister advies ingewonnen bij de commissie van toezicht betreffende de inlichtingen- en veiligheidsdiensten. De commissie heeft de klacht van verzoeker onderzocht. De commissie acht de zienswijze van de AIVD dat van de kant van organisatie A geen reële dreiging ten aanzien van verzoeker is te duchten aanneemelijk. Ook heeft verzoeker naar het oordeel van de commissie niet aanneemelijk kunnen maken dat de door hem naar voren gebrachte (vermeende) incidenten aan organisatie A zijn toe te schrijven. De minister heeft het advies van de commissie gevolgd en de klacht van verzoeker ongegrond verklaard. Er was de minister niet gebleken van omstandigheden die tot afwijking van het advies zouden moeten leiden.

6. Het redelijkheidsvereiste houdt in dat bestuursorganen de in het geding zijnde belangen tegen elkaar afwegen en dat de uitkomst hiervan niet onredelijk is.

7. In het kader van het onderzoek van de Nationale ombudsman is de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties ingegaan op de vraag of de AIVD zich terecht op het standpunt heeft kunnen stellen dat er van de zijde van organisatie A geen reële dreiging ten aanzien van verzoeker is te duchten en dat verzoeker om die reden geen bescherming nodig heeft.

Met betrekking tot de verstrekte informatie deed de minister een beroep op geheimhouding.

8. Op basis van de aan de Nationale ombudsman verstrekte - en door de substituut-ombudsman geverifieerde - informatie moet worden geoordeeld dat niet is gebleken van feiten en of omstandigheden op grond waarvan moet worden geconcludeerd dat de AIVD zich in redelijkheid niet op het standpunt heeft kunnen stellen dat verzoeker geen bescherming nodig had in verband met aanslagen door organisatie A.

De onderzochte gedraging is in zoverre behoorlijk.

II. Ten aanzien van de contactpersoon

1. Verzoeker klaagt er voorts over dat zijn voormalige contactpersoon bij de AIVD zich inmengt in zijn persoonlijke leven, waardoor hij wordt belemmerd bij het vinden van een nieuwe baan, woning etc. Volgens verzoeker is deze medewerker erop uit hem psychisch kapot te maken.

2. Uit het verslag van de hoorzitting van de commissie van toezicht (zie Bevindingen, onder 3.3.) blijkt dat verzoeker zijn voormalige contactpersoon bij de AIVD beschuldigt van grote inmenging in zijn persoonlijke leven, waardoor hij wordt belemmerd in het vinden van een woning, een baan etc. Tevens geeft verzoeker zijn contactpersoon de schuld van het overgrote deel van zijn financiële problemen en beschuldigt hij zijn contactpersoon ervan

zowel organisatie A, als de Duitse en (...) inlichtingendienst over hem te hebben ingelicht. Verzoeker is ervan overtuigd dat zijn voormalige contactpersoon bij de AIVD hem psychisch kapot wil maken.

3. In de reactie van de minister aan verzoeker naar aanleiding van diens klacht van 1 december 2004 geeft de minister aan dat de commissie geen aanwijzing heeft gevonden dat er van de kant van de AIVD activiteiten zijn verricht om hem tegen te werken.

4. Behoudens bij of krachtens de wet te stellen beperkingen heeft een ieder recht op eerbiediging van zijn persoonlijke levenssfeer.

5. In het kader van het onderzoek van de Nationale ombudsman is de minister ingegaan op de vraag of er van de zijde van de AIVD activiteiten zijn verricht om verzoeker tegen te werken.

Met betrekking tot de verstrekte informatie deed de minister een beroep op geheimhouding.

6. Op basis van de aan de Nationale ombudsman verstrekte - en door de substituut-ombudsman geverifieerde - informatie moet worden geoordeeld dat niet is gebleken van feiten of omstandigheden op grond waarvan moet worden geoordeeld dat er van de zijde van de AIVD sprake is geweest van ontoelaatbare inmenging in de persoonlijke levenssfeer van verzoeker in die zin dat niet is gebleken dat er activiteiten zijn verricht om verzoeker op welke wijze dan ook tegen te werken.

De onderzochte gedraging is ook op dit punt behoorlijk.

III. Ten aanzien van de klachtafhandeling

1. Verzoeker klaagt er ten slotte over dat het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties zijn hierover op 12 juli 2004 ingediende klacht pas op 1 december 2004 heeft afgehandeld, ondanks het feit dat hij verzocht heeft om een spoedige afhandeling van zijn klacht omdat naar zijn mening zijn leven gevaar loopt.

2. In zijn reactie aan de Nationale ombudsman van 24 maart 2005 erkent de minister dat de behandeling van de klacht van verzoeker langer heeft geduurd dan hij normaal gesproken wenselijk acht. De minister zou er op toezien dat klachten voortaan binnen de daarvoor geldende termijnen zouden worden afgehandeld.

3. Het vereiste van voortvarendheid houdt in dat een bestuursorgaan slagvaardig en met voldoende snelheid dient op te treden. Het vereiste van voortvarendheid impliceert dat de overheid klachten, aangiften en verzoeken dient af te handelen binnen de daarvoor gestelde wettelijke termijnen, tenzij er sprake is van zwaarwegende omstandigheden die het nemen van de beslissing binnen de wettelijke termijn onmogelijk of onwenselijk maken.

4. In het eerste lid van artikel 9:11 (zie Achtergrond) is bepaald dat een klacht in beginsel binnen zes weken na ontvangst dient te worden afgehandeld. Deze termijn is vier weken langer indien, zoals in het onderhavige geval, de klachtadviesprocedure van afdeling 9.3 Awb wordt gevolgd. Op grond van het tweede lid van artikel 9:11 Awb kan het bestuursorgaan de afhandeling voor ten hoogste vier weken verdagen.

In dit geval is de klacht na ruim vier en een halve maand door de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties afgehandeld. Zoals de minister al heeft aangegeven heeft de klachtbehandeling langer geduurd dan hij normaal gesproken wenselijk acht. Door de behandeling van verzoekers klacht niet te laten plaatsvinden binnen de daarvoor gestelde termijnen in artikel 9:11 Awb heeft de minister gehandeld in strijd met het vereiste van voortvarendheid.

De onderzochte gedraging is in zoverre niet behoorlijk.

Conclusie

De klacht over de onderzochte gedraging van de Algemene Inlichtingen- en Veiligheidsdienst, is niet gegrond.

De klacht over het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties is gegrond ten aanzien van de termijn van klachtafhandeling wegens strijd met het vereiste van voortvarendheid.

Onderzoek

1. Algemeen

In het geval van een onderzoek naar aanleiding van een klacht over de AIVD kunnen onderzoek en rapportage doorgaans niet met eenzelfde openheid plaatsvinden als in andere zaken gebruikelijk is.

Ingevolge de artikelen 19 en 24 (oud) van de Wet Nationale ombudsman kan de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties zich verschonen van het verstrekken van de door de Nationale ombudsman gevraagde inlichtingen, voor zover het verstrekken van deze inlichtingen in strijd is met een wettelijke geheimhoudingsplicht of met het belang van de Staat. De minister kan bepalen dat de geheimhoudingsplicht wordt opgeheven, onder de voorwaarde dat de Nationale ombudsman het geheime karakter van de verstrekte inlichtingen handhaaft.

Artikel 27, vijfde lid (oud), van de Wet Nationale ombudsman bevat overigens al een geheimhoudingsplicht voor de Nationale ombudsman.

Indien de Nationale ombudsman een onderzoek instelt naar aanleiding van een klacht over de AIVD, stelt hij de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, en eventueel een of meer betrokken ambtenaren, in de gelegenheid om op de klacht te reageren. De Nationale ombudsman maakt daarbij gebruik van de in de Wet Nationale ombudsman gegeven onderzoeksbevoegdheden. In voorkomende gevallen verstaat de substituut-ombudsman zich persoonlijk met medewerkers van de AIVD. Langs deze weg wordt de informatie verkregen die de Nationale ombudsman nodig heeft voor zijn onderzoek.

2. Het onderhavige onderzoek

Op 16 december 2004 ontving de Nationale ombudsman een verzoekschrift, gedateerd 15 december 2004, van de heer X te Y, ingediend door mevrouw mr. C.M.A. Fens, advocaat te Heerlen, met een klacht over een gedraging van de Algemene Inlichtingen- en Veiligheidsdienst en een klacht over een gedraging van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

Verzoeker had zich reeds eerder, bij brief van 9 augustus 2004, tot de Nationale ombudsman gewend. Uit deze brief bleek dat verzoeker zijn klacht eerder schriftelijk aan het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties had voorgelegd. Aangezien het ministerie de klacht van verzoeker niet volgens de wettelijke voorschriften voor klachtbehandeling had behandeld, werd de klacht op dat moment niet door de Nationale ombudsman in behandeling genomen, maar ter behandeling doorgestuurd naar de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. Nadat verzoeker zich bij brief van 15 december 2004 opnieuw tot de Nationale ombudsman had gewend, werd naar deze gedragingen, die worden aangemerkt als gedragingen van de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, een onderzoek ingesteld.

In het kader van het onderzoek werd de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties verzocht op de klacht van verzoeker te reageren.

De minister beriep zich op de vertrouwelijkheid van een deel van de door hem verstrekte informatie.

De substituut-ombudsman verstond zich persoonlijk met medewerkers van de AIVD ten einde de door de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties verstrekte informatie bij deze dienst te verifiëren.

Het resultaat van het onderzoek werd als verslag van bevindingen gestuurd aan betrokkenen. De reactie van de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties gaf aanleiding het verslag op een enkel punt te wijzigen. Verzoeker gaf binnen de gestelde termijn geen reactie.

Bevindingen

De bevindingen van het onderzoek luiden als volgt:

A. Standpunt verzoeker

1. Voor het standpunt van verzoeker wordt verwezen naar de klachtformulering onder Klacht.

2. Verzoekers gemachtigde liet de Nationale ombudsman in haar verzoekschrift van 9 augustus 2004 het volgende weten:

“...Cliënt deelde mij mede dat hij medio augustus 2002 voor de AIVD is gaan werken, nadat hij hiervoor door een contactpersoon van de AIVD is benaderd. Cliënt leverde bepaalde informatie van zijn organisatie (organisatie A; N.o.) aan de AIVD via zijn contactpersonen in ruil voor vergoedingen.

In februari van dit jaar heeft cliënt aangegeven aan zijn contactpersonen dat hij niet langer meer deze diensten wilde leveren. In dezelfde periode heeft hij van personen welke hoog in zijn organisatie zitten, vernomen dat zij op de hoogte waren van het feit dat cliënt deze bepaalde diensten aan de AIVD leverde. Cliënt kreeg van deze ook de waarschuwing dat hij nu moest gaan oppassen.

Sindsdien voelt cliënt zich niet meer veilig. Hij heeft getracht met zijn contactpersonen ook daadwerkelijk contact op te nemen, maar deze waren niet bereikbaar of hielden de boot af. Cliënt vreest ook voor het leven van zijn echtgenote die in (...) woont. Hij kan haar thans niet beschermen en hij kan zelf ook niet naar (...) toe nu dit te gevaarlijk is.

Cliënt heeft aangegeven dat hij het heel waarschijnlijk acht dat er reeds een "moordgroep" van zijn organisatie is ingeschakeld om hem te doden. Zo is op de snelweg getracht door een auto met een Belgisch kenteken cliënt van de weg te rijden. Gelukkig is het cliënt gelukt om via de vluchtstrook de eerste afrit te nemen en te ontsnappen. Cliënt is vervolgens ook naar de politie geweest.

Cliënt is op een ander moment ook nog beschoten tijdens het besturen van zijn auto. Hij heeft hiervan aangifte gedaan bij de politie te Duitsland. De kogels hebben de auto van cliënt doorboord; echter cliënt zelf gelukkig niet.

De contactpersoon bij de AIVD van cliënt, had aan cliënt aangegeven dat zij geen aanwijzingen hadden dat cliënt in gevaar was. Het feit dat getracht is cliënt van de weg te rijden en vervolgens bij een andere gelegenheid getracht is hem dood te schieten wijzen echter op het tegenovergestelde.

Zeer recentelijk is wederom getracht cliënt te doden. Cliënt is namelijk, terwijl hij over straat liep aangereden door een auto. Cliënt is vervolgens naar het ziekenhuis geweest waar bleek dat hij "slechts" een gebroken sleutelbeen hieraan heeft overgehouden.

Cliënt wenst graag een veilig verblijf voor hemzelf en zijn zwangere echtgenote bescherming te krijgen door middel van een nieuwe identiteit een veilig verblijf buiten de Benelux. Binnen de Benelux is cliënt te goed bekend binnen zijn organisatie.

Begrijpelijk is dat cliënt door deze situatie thans in een overspannen toestand is geraakt.

Op 12 juli 2004 heb ik namens cliënt het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties hierover aangeschreven en hiervan een kopie verzonden aan minister Remkes.

(...)

Tot op heden heeft geen van de contactpersonen bij de AIVD contact opgenomen met cliënt. Ook vanuit het ministerie is geen enkele verder actie ondernomen. Het lijkt erop dat er geen enkele actie wordt ondernomen om bescherming aan cliënt te geven.

3.1. Verzoekers gemachtigde gaf in haar verzoekschrift aan de Nationale ombudsman van 15 december 2004 het volgende aan:

"... De minister is afgegaan op het advies van de commissie van toezicht en deze meent dat er geen reële bedreigingen bestaan vanuit (organisatie A; N.o.) naar cliënt toe en dat cliënt ook niet aannemelijk heeft kunnen maken dat de aanslagen op het leven van cliënt aan (organisatie A; N.o.) zijn toe te schrijven.

Dit is exact wat cliënt reeds te horen heeft gekregen van zijn contactpersoon bij de AIVD, toen hij aan hem had aangegeven dat hij voor zijn leven vreesde.

Het is daarom dat ik namens cliënt hierbij opnieuw een klacht wens in te dienen tegen de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, althans de AIVD en ik verwijs hierbij naar mijn klacht van 9 augustus 2004, zoals ik deze reeds aan u heb doen toekomen.

Verder wens ik hierbij de klacht met de volgende punten aan te vullen.

In de eerste plaats is aan het ministerie vanaf de correspondentie (brief d.d. 12 juli 2004, (...)) verzocht om een spoedige afhandeling van deze kwestie. Uit de correspondentie die ik verder reeds heb doen toekomen, is al gebleken dat door het ministerie in maanden niet spoedig is gehandeld.

Zelfs nadat u zich tot het ministerie heeft gewend waarbij u had aangegeven dat zij de klacht niet als zodanig op de juiste wijze te hebben afgehandeld, heeft het drie maanden

geduurd voordat de beslissing naar aanleiding van de klacht is verzonden.

Uiteindelijk is pas op 9 december jl. (bedoeld wordt 1 december jl.; N.o.) de beslissing naar aanleiding van de klacht genomen. Dit is vijf maanden later! Zeker in een geval als het onderhavige, waar het leven van cliënt op het spel staat, is dit zeer nalatig handelen van het ministerie.

Cliënt reist al deze maanden veelvuldig naar en in het buitenland, nu het niet veilig voor hem is om lang op eenzelfde plek te verblijven.

Thans wordt de klacht afgewezen op basis van de hierboven vermelde redenen. Redenen die reeds bij voorbaat via zijn contactpersoon bij de AIVD, bekend waren gemaakt bij cliënt. Aangegeven wordt dat de commissie de klacht van cliënt heeft onderzocht. Cliënt zet grote vraagtekens bij dit onderzoek.

De commissie acht de zienswijze van de AIVD aannemelijk dat vanuit (organisatie A; N.o.) geen reële dreiging naar cliënt bestaat. Dat de AIVD deze mening was toegedaan, was uiteraard reeds bekend bij cliënt, maar waarom acht de commissie dit aannemelijk? Niet wordt ingegaan op de aanslagen op het leven van cliënt. Het lijkt me juist *niet* aannemelijk dat er toevallig meerdere aanslagen op dezelfde persoon zijn gepleegd en dat deze persoon toevallig ook nog eens een spion is voor de AIVD bij (organisatie A; N.o.).

Het enige wat in de beslissing op de klacht wordt aangegeven ten aanzien van de aanslagen op het leven van cliënt, is dat deze (*vermeende*) *aanslagen* niet zijn toe te wijzen aan (organisatie A; N.o.). Hiermee wordt toch duidelijk aangegeven dat cliënt niet eens serieus wordt genomen en wordt geïnsinueerd dat de aanslagen niet daadwerkelijk hebben plaatsgevonden.

Dat de klacht niet serieus is genomen door het ministerie kan verder worden afgeleid uit het feit dat in de eerste plaats zij de klacht zelfs formeel niet op een juiste wijze hebben afgehandeld. Pas na uw schrijven heeft zij de klacht op een formele wijze afgehandeld.

Het lijkt er ook heel erg sterk op dat het ministerie de formele aspecten heeft willen af te handelen, omdat u dit heeft aangegeven, maar inhoudelijk verder niet veel met de klacht heeft gedaan. Zo wordt niet aangegeven op basis waarvan de commissie tot haar advies komt; welke bevindingen zij heeft gedaan. Zoals reeds aangegeven wordt verder ook totaal niet ingegaan op de aanslagen die zijn gepleegd op cliënt.

Ook gezien de laatste alinea in het schrijven van het ministerie van 1 december jl. waarin kort gezegd staat: "Nu ik mijn zienswijze heb gegeven, kunt u de klacht indienen bij de Nationale Ombudsman", kan afgeleid worden dat het ministerie hier slechts wenste te voldoen aan de formele eisen bij de behandeling van de klacht. Met andere woorden: het ministerie heeft alle voorgeschreven stappen gevolgd, waartoe u de opdracht had gegeven en ik kan nu weer een klacht indienen.

En verder, dit lijkt mij overigens vrij evident, indien het ministerie de klacht van cliënt daadwerkelijk serieus had genomen, dan had zij nooit met zulke enorme vertragingen gehandeld.

Ik moge u wederom verzoeken deze klacht met grote spoed te behandelen.

Bijgevoegd treft u in kopie aan de beslissing d.d. 1 december 2004 van het ministerie naar aanleiding van de klacht, (...) en het verslag van de hoorzitting...”

3.2. De bijgevoegde beslissing van de minister naar aanleiding van verzoekers klacht van 1 december 2004 luidt als volgt:

“...Bij brief van 12 juli 2004 heeft u mij in kennis gesteld van een klacht van uw cliënt (verzoeker; N.o.) over de Algemene Inlichtingen- en veiligheidsdienst, hierna AIVD. Deze klacht houdt in dat de AIVD ten onrechte geen enkele actie zou hebben ondernomen om uw cliënt te beschermen tegen (organisatie A; N.o.).

Alvorens tot een zienswijze over deze klacht te komen heb ik conform artikel 83, derde lid, van de Wet op de inlichtingen- en veiligheidsdiensten 2002, hierna Wiv 2002, advies ingewonnen bij de commissie van toezicht betreffende de inlichtingen- en veiligheidsdiensten. De commissie heeft de klacht van (verzoeker; N.o.) onderzocht. Daarbij heeft de commissie zowel de klager als AIVD-medewerkers gehoord. Ook heeft de commissie dossier onderzoek gedaan bij de AIVD. Op 11 november 2004 heeft de commissie haar rapport van bevindingen en een advies aan mij uitgebracht.

De commissie acht de zienswijze van de AIVD dat van de kant van (organisatie A; N.o.) geen reële dreiging ten aanzien van (verzoeker; N.o.) is te duchten, aannemelijk. Verder heeft (verzoeker; N.o.) naar het oordeel van de commissie niet aannemelijk kunnen maken dat de door hem naar voren gebrachte (vermeende) incidenten aan (organisatie A; N.o.) zijn toe te schrijven. Bovendien heeft de commissie geen aanwijzing gevonden dat, zoals door de klager tijdens de hoorzitting naar voren werd gebracht, van de kant van de AIVD activiteiten zijn verricht om hem tegen te werken.

Geheel overeenkomstig het advies van de commissie verklaar ik daarom de klacht van (verzoeker; N.o.) ongegrond. Er is mij niet gebleken van omstandigheden die nopen tot afwijking van het advies. Ik laat daarbij nadrukkelijk in het midden of (verzoeker; N.o.) ooit activiteiten voor de AIVD heeft verricht.

Zoals u reeds eerder (...) werd bericht geldt de geheimhoudingsplicht van de AIVD ook indien een (vermeende) bron door eigen toedoen bekend is geworden en indien een (vermeende) bron, zoals in het onderhavige geval, publiciteit zoekt...”

3.3. Het bijgevoegde Verslag van hoorzitting van de Commissie van Toezicht betreffende Inlichtingen- en Veiligheidsdiensten van 27 oktober 2004 luidt als volgt:

“...Klager bevestigt dat zijn klacht inhoudt dat door de AIVD ten onrechte geen enkele actie is ondernomen klager bescherming te bieden voor bedreigingen van de kant van (organisatie A; N.o.), alhoewel hij hierom bij herhaling heeft verzocht.

Na kort te zijn ingegaan op de persoonlijke omstandigheden van klager wordt klager door de Commissie uitgenodigd in te gaan op zijn klacht jegens de AIVD. Klager vertelt dat hij enige jaren geleden heeft gesolliciteerd bij de toenmalige BVD. Hierop heeft hij het antwoord gekregen dat er geen vacatures waren.

In juli 2002 heeft hij bij de politie te Y aangifte gedaan van brandstichting in zijn woning. Volgens klager was (organisatie A; N.o.) verantwoordelijk voor deze brandstichting. Kort voor de brandstichting was klager vrijwillig gestopt met zijn activiteiten voor (organisatie A; N.o.), hetgeen volgens klager aanleiding was voor de brandstichting. Naar aanleiding van deze aangifte is klager, via de Regionale Inlichtingendienst (RID), in contact gekomen met de AIVD. Op verzoek van de AIVD heeft klager wederom contact gezocht met (organisatie A; N.o.). Klager geeft aan hiermee ingestemd te hebben, omdat de overheid hem dan - indien nodig - bescherming kon bieden.

Ongeveer van juli 2002 tot februari 2004 is klager bron geweest van de AIVD. Klager geeft aan dat omstreeks januari 2004 de relatie met zijn contactpersoon van de AIVD vertroebelde. Naar zijn zeggen was een discussie omtrent zijn persoonlijke omstandigheden hiervan de belangrijkste oorzaak. Klager besluit in februari 2004 tot beëindiging van de relatie met de AIVD, mede gezien zijn voorgenomen definitieve vertrek uit Nederland. Op de vraag van de Commissie geeft klager aan dat er in die tijd nog geen sprake was van bedreigingen door (organisatie A; N.o.) jegens zijn persoon.

Op 13 februari 2004 vertrekt klager daadwerkelijk naar (...) om in het huwelijk te treden en zich daar - mede op aanraden van zijn contactpersoon van de AIVD - blijvend te vestigen. In (...) loopt klager echter een veiligheidsrisico, gezien het feit dat zijn activiteiten voor (organisatie A; N.o.) volgens zijn zeggen bekend zijn bij de (...) inlichtingendienst. Vanuit ... belt klager met zijn voormalige contactpersoon bij de AIVD aan wie hij meldt dat hij wil terugkomen naar Nederland. Echter, deze contactpersoon maakt klager duidelijk dat de relatie van klager met de AIVD tot het verleden behoort. Op 2 april 2004 keert klager uiteindelijk terug naar Nederland.

Klager besluit daarop in Duitsland vlak over de grens bij zijn woonplaats bij de politie te informeren naar de mogelijkheden voor het verrichten van werkzaamheden voor de Duitse inlichtingendienst. Hij krijgt een adres en telefoonnummer in Keulen. Vervolgens volgen er volgens klager enkele gesprekken met de Duitse inlichtingendienst, met als uitkomst dat hij mogelijk in Z voor hen zou kunnen werken. Klager gaf zelf aan dat Z hem goed uitkwam, aangezien daar familie van hem woont. Uiteindelijk blijkt het werk voor de Duitse inlichtingendienst niet door te gaan, volgens klager doordat de Duitse dienst in de tussentijd contact had opgenomen met de AIVD. Klager geeft de AIVD de schuld van het

niet doorgaan van zijn voorgenomen activiteiten voor de Duitse dienst.

In dezelfde periode heeft klager ook getracht voor de Belgische inlichtingendienst te gaan werken. Hier is klager echter niet verder gekomen dan het vragen van informatie bij de Belgische politie.

Vervolgens geeft klager aan dat hij in Z door een vrouw, die actief is binnen (organisatie A; N.o.), wordt gewaarschuwd voor het feit dat hij niet veilig is voor (organisatie A; N.o.). Klager geeft aan dat hij deze waarschuwing serieus nam.

Daarop heeft klager meteen zijn contactpersoon bij de AIVD gebeld, met het verzoek weer voor de AIVD te willen werken. Zijn contactpersoon geeft aan dat de relatie van klager met de AIVD beëindigd is. Klager vraagt daarop dat hij nog eenmaal met hem wil praten, omdat hij bescherming wil.

Klager geeft aan dat korte tijd later er twee incidenten plaatsvinden, die volgens klager zonder twijfel te maken hebben met de bedreiging door (organisatie A; N.o.). Ten eerste doet klager op 12 juli 2004 aangifte van een achtervolging in Nederland door een auto met Belgisch kenteken. Ten tweede doet hij op 14 juli 2004 aangifte bij de Duitse politie van een beschieting op zijn auto. Klager geeft aan dat deze auto zijn eigendom was. Hij heeft deze auto omstreeks mei 2004 gekocht bij een (...) garage in (...). Hij kent de vorige eigenaar niet.

Hierop vraagt de Commissie naar de toedracht van de aangifte van klager betreffende een aanrijding op 6 augustus 2004. Klager geeft aan dat hij ervan overtuigd is dat deze aanrijding niets te maken heeft met de bedreigingen door (organisatie A; N.o.).

Na deze incidenten is klager nog tweemaal naar (...) geweest om geld te lenen, onder andere van zijn schoonvader, met wie hij problemen heeft over het feit dat klager niet in staat is zijn vrouw naar Nederland te halen. Dit heeft zelfs geresulteerd in een doodsb bedreiging. Inmiddels is deze situatie enigszins genormaliseerd doordat zijn schoonvader in Nederland op bezoek is geweest bij de advocaat van klager.

Enkele weken geleden heeft klager een gesprek gehad op het politiebureau te Y met zijn voormalige contactpersonen van de AIVD en de RID. Deze contactpersonen geven aan dat de AIVD onderzoek heeft gedaan naar de bedreigingen jegens klager en dat daaruit naar voren is gekomen dat de kans klein is dat (organisatie A; N.o.) klager zal willen doden.

Op de vraag van de Commissie waarom klager de pers heeft ingelicht over zijn activiteiten voor de AIVD, antwoordt klager dat hij dit gedaan heeft om bescherming te krijgen, aangezien klager ervan overtuigd is dat (organisatie A; N.o.) toch al op de hoogte is van zijn activiteiten voor de AIVD.

Klager geeft aan dat hij niet alleen bang is voor (organisatie A; N.o.), maar tevens voor zijn voormalige contactpersoon bij de AIVD, die hij beschuldigt van grote inmenging in zijn persoonlijke leven, waardoor hij belemmerd wordt in het vinden van een woning, een baan, etc. Tevens geeft hij deze contactpersoon de schuld van het overgrote deel van zijn financiële problemen. Bovendien beschuldigt klager hem ervan zowel (organisatie A; N.o.), als de (...) en Duitse inlichtingendienst over klager te hebben ingelicht.

Klager geeft aan in grote angst te leven en daarom geen vaste woon- of verblijfplaats meer te hebben en alle vertrouwen in de Nederlandse rechtsstaat te hebben verloren. Hij is ervan overtuigd dat zijn voormalige contactpersoon bij de AIVD hem psychisch kapot wil maken.

Op de vraag van de Commissie of klager alle zaken met betrekking tot zijn klacht voldoende naar voren heeft kunnen brengen, antwoordt klager bevestigend...”

b. Standpunt minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

1.1. De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties deelde de Nationale ombudsman in reactie op de klacht van verzoeker bij brief van 8 februari 2005 onder meer het volgende mee:

“In uw brief van 13 januari 2005 bericht u mij dat u een klacht in onderzoek hebt genomen van (verzoeker; N.o.). In verband daarmee verzoekt u mij om een reactie en toezending van de op deze zaak betrekking hebbende stukken.

Naar aanleiding hiervan deelde ik u mede dat de door u gevraagde informatie in het belang van de nationale veiligheid geheim dient te worden gehouden. Ik ben echter bereid op voorwaarde van geheimhouding de gevraagde stukken ter inzage te geven en ook overigens alle gewenste informatie te verstrekken.”

1.2. Tijdens een gesprek op 11 maart 2005 tussen de substituut-ombudsman en medewerkers van de AIVD maakte de substituut-ombudsman gebruik van de hem geboden gelegenheid om de door de minister verstrekte inlichtingen te verifiëren.

2. In zijn brief aan de Nationale ombudsman van 24 maart 2005 liet de minister de Nationale ombudsman weten dat de behandeling van de klacht van verzoeker langer heeft geduurd dat hij normaal gesproken wenselijk acht. De minister zou er op toezien dat klachten voortaan binnen de daarvoor geldende termijnen zouden worden afgehandeld.

Achtergrond

Algemene wet bestuursrecht

Artikel 9:1, eerste lid

"Een ieder heeft het recht om over de wijze waarop een bestuursorgaan zich in een bepaalde aangelegenheid jegens hem of een ander heeft gedragen, een klacht in te dienen bij dat bestuursorgaan."

Artikel 9:11

"1. Het bestuursorgaan handelt de klacht af binnen zes weken of - indien afdeling 9.3 van toepassing is - binnen tien weken na ontvangst van het klaagschrift.

2. Het bestuursorgaan kan de afhandeling voor ten hoogste vier weken verdagen. Van de verdaging wordt schriftelijk mededeling gedaan aan de klager en aan degene op wiens gedraging de klacht betrekking heeft."